

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Laymann, Paul

Dilingæ, 1666

Capitvlvm XII. Quidam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62559)

NOTANDVM II. Interdum Episcopus renuntiat loco tantum ac regimine, seruato ordine ac dignitate Episcopali; interdum autem renuntiat non tantum loco ac regimini, sed etiam ordini ac dignitati. Existimo autem, si Episcopus ad Religionem se conferat, presumendum esse, quod utrique renuntiare velit, nisi specialiter obtineat à Pontifice, ut ipsi Pontificalia exercere liceat. At vero si Episcopus renuntians Religionem non ingrediatur, plerumque à Sede Apostolica ipsi permittitur ordinis Episcopalis exercitium ac dignitas: ne aliquin ob crimen depositus videatur. Idque etiam colligitur ex c. ad supplicationem. 9. hoc tit. & videri potest Anton. de Butrio, in c. 1. de ordinatis ab Episcopo, & Hostiensis eod. tit. col. penult.

NOTANDVM III. Contra Canones Concilij generalis non facile dispensat Summus Pontifex; quamuis, absolute loquendo, possit dispensare. Nam quod tam magna auctoritate & consensu Patrum stabilitum fuit, non decet immutare, etæ derogare, nisi causa grauis ita postulet.

Porro tamen Innocentij responsio, ac definitio vera sit; tamen circa allegationem canonis, eiusque explicationem non caret res difficultate. Arbitratus enim est Innocentius (fortasse alicuius Capitularis, aut librarij fidem sine vltiore inquisitione secutus,) canonem illum esse Concilij Constantinopolitani I. sub Damaso Pontifice celebrati, quia ait, Concilium illud, in quo canon iste habetur, esse vnum ex quatuor præcipuis œcumenicis Concilijs, quæ vti sancta Euangelia recipienda esse Patres dixerunt, videl. Nicænum, Constantinopolitanum, Ephesinum, & Chalcedonense, de quibus dixi lib. 2. Th. mor. tr. 1. c. 2. n. 4. Veruntamen in illo Concilio talis canon non reperitur, vti etiam aduertit Suarez tomo 3. de Relig. lib. 1. c. 20. n. 13.

Adde, quod Gregor. I. lib. 6. epist. 31. testatur, Ecclesiam Romanam canones eius Concilij Constantinopolitani primæ nunquam recepisse, sed solum quod in eo contra Macedonium hæreticum definitum fuit.

At vero in decreto Gratiani super c. hoc nequaquam, causa 17. q. 1. Gregoriana correctio affert canonem Constantinopolitanæ Synodi sub Ioanne VIII. (quæ tamen non est V. Oecumenica, vt Gratianus putauit) in quo canone tale quippiam decretum est; sed, vt legenti patebit, secundum eum intellectum, quem ex quorundam sententia Innoc. hic postremo loco adduxit: Videlicet, permittendum non esse, vt Episcopi, qui quandoque repentino spiritu afflati ad Monasteria, relicto Episcopatu se contulerunt, postquam statum religiosæ humilitatis ac pœnitentiæ amplexi ac professi sunt, iterum suo arbitratu ad Episcopatum reuertuntur. Putarunt enim illi, se eo transitu non renuntiasse Episcopatu, sed sicut & Monachos & Episcopos esse posse, ex loco in locum arbitratu suo aduolantes: quod in ecclesia nunquam concessum, idè quæ ea in Synodo re- ètè prohibitum fuit.

CAPITVLVM XII.

Quidam.

PARAPHRASIS.

Qui licentiam cedendi beneficio à Superiore petierunt, postquam eam obtinuerunt, cedere coguntur. Cum enim in postulatione causam cedendi habuerint, aut etiam proposuerint, videlicet ecclesiæ bonum, aut ipsorum salutem; tamen postea vel suasionibus aliorum, quæ sua sunt, quærentium, vel propria leuitate reuocare velint, audiendi haud sunt.

SUMMARIVM.

1. Dæ sunt potissimum cause cessionis seu renuntiationis: Commodum Ecclesiæ & salus propria renuntiantis.
2. Qui cedendi licentiam petiuit, ex quo illum impetravit, cedere cogitur.
3. Si quis ipso facto per se, vel alium renuntiat beneficio in manibus Superioris, non tenetur reuocationem Superioris admittere.

4. Si

1. *Si autem non ipso facto cedat beneficio, sed petat licentiam cedendi, reuocari potest renuntiatio, antequam Superior licentiam concessit.*

1. **NOTANDVM I.** Dux potissimum causa sunt cessionis, seu renuntiationis, Commodum ecclesie, quia beneficio aliquis, vt par est, præesse non potest: vel salus propria renuntiantis, vt quia Religionem ingredi vult, vel in loco beneficij periculum patitur &c.

2. **NOTANDVM II.** Qui cedendi licentiam petiuit, postea cedere compellitur.

Obijcitur l. 5. ff. de cessione bonorum: *Quem pœnitet bonis cessione, potest defendendo se consequi, ne bona eius veneant.* Respondent hic Innoc. Butrio, Ananias, & alij afferendo discrimina inter cessionem bonorum, & beneficij renuntiationem: Primò; Quia renuntiatio beneficij necessariò fit coram Superiore, cui illud videretur, si postquam is eam approbavit, pœnitere liceret: sed cessio bonorum non necessariò fit coram Superiore, cum etiam extra iudicium fieri possit, l. vlt. ff. eod.

Secundò: Quia beneficiatus non est absolute dominus beneficij, cum id ad ecclesiam spectet, argum. c. 2. de donat. Qui autem bonis cedit, dominus eorum est: quare cum de maiore eius præiudicio agatur, facilius ei succurritur. Simili ratione qui hæreditatem extranei repudiauit, per pœnitentiam resilire amplius non potest, l. 4. C. de repudianda hæreditate. Sin autem filius patris hæreditatem repudiauit, conceditur ei pœnitentia, antequam res hæreditariæ distractæ sint, l. vlt. C. de repud. hæ.

Tertiò: Quia ad bonorum cessionem necessitas plerumque compellit: Renuntiatio autem liberè, & nemine compellentè fieri solet, quare non est ratio, cur pœnitentiæ locus esse debeat, sicuti in bonorum cessione.

Porrò circa renuntiationem beneficij, num eam reuocare liceat, ita distingue cum Innocentio, iuncta Clement. vn. de renuntiatione. Vel aliquis ipso facto per se, vel

per alium cedit seu renuntiat beneficio in manibus Superioris, v. g. Cedo beneficio, supplicans vt cessionem hanc admittere velitis; Vel non ipso facto cedit, sed petit licentiam cedèdi, vti in hoc c. Primo casu Superior non tenetur reuocationem admittere, ne ipsi illudatur, si fortè iam dispositionem fecit alteri personæ idoneæ providendi. Requiritur tamen, secundum stylum Curie Romanæ, consensus expressus renuntiantis ab ipsomet renuntiante, si præsens sit: sin absens, à procuratore eius præstitus in Cancellaria, & Camera Apostolica, vti docet Azor tom. 2. lib. 7. c. 22. q. 14. & c. 23. q. 3.

Nec obstat, quamuis resignatio, facta per procuratorem, rata & irreuocabilis sit, tamen etsi procurator antè reuocatus fuerit, si reuocatio neque in procuratoris, nec in Superioris notitiam peruenit, neque item per fraudem alicuius factum fuit, quò minus peruenerit, iuxta cit. Clem. vn. hoc tit.

Altero verò casu, reuocari potest renuntiatio, antequam Superior licentiam concessit, vti per sensum contrarium colligitur ex hoc c. ver. ea obtenta. Sin autem iam concessit licentiam, tum distingue, vtrum concessio ab ipso Superiore absolute facta sit; tunc omnis pœnitentiæ locus sublatus est. An verò non absolute, sed alicui commissa potestas renuntiationem recipiendi, tum attendenda sunt verba commissionis, & qualitas conditionis, quæ interdum apponi solet; v. g. accipe renuntiationem, onerata conscientia renuntiantis, quòd iustam renuntiantis causam habere sibi videatur, tum recedere is adhuc potest. Vel accipe renuntiationem, si ita expedire, omnibus perpetuis, tibi videatur, tum in arbitrio prudentis Commissarij positum erit, vtrum reuocatio renuntiantis admittenda sit, necne.

Obijciet aliquis: Postquam postulatio alicuius ad prælaturam Superiori præsentata est, postulantes recedere non possunt, c. bonæ, 4. de postul. præl. Ergo nec renuntiaturus posteaquam petitionem suam Superiori præsentauit. Respondeo, negando conseq. Quòd enim postulantes post præsentationem

sentationem recedere non possint, causa est, quia officio ipsis à iure concessio functi censentur: quæ ratio in renuntiatione locum non habet.

Denique de resignationibus à resignatario in loco beneficij publicandis, iuxta constitutionem Gregor. XIII. in Bulla 87. quæ incipit *Humano*, videri potest Steph. Quaranta in summa Bullarj, ver. benefic. resignationes, Garcias p. 11. c. 3. n. 273. Azor to. 2. lib. 7. c. 24.

CAPITVLVM XIII.

Veniens.

PARAPHRASIS.

Ioannes Subdiaconus ad tres Iudices impetravit literas ab Innocentio III. quibus mandabatur, vt ipsi Ioanni, si canonicum impedimentum nõ obstatet, præbendam ecclesiæ S. Florini in Confluentia, quam eiusdem ecclesiæ Decanus resignauerat, conferri curarent. Cùm autem mandatum Apostolicum exequi vellent, quidam eius ecclesiæ Canonici se opposuerunt, eò quòd dictus Ioannes literis Papalibus renuntiaffet: Id autem negat Ioannes, produxerunt illi testes, qui hoc solum deponabant, quòd Ioannes se gratiæ Capituli commiserit. Quo intellecto, Iudices duo delegati definiuerunt, illum literis Papalibus renuntiasse, ideòque earum vigore non posse amplius præbendam petere. Ab hac sententia Ioannes ad Sedem Apostolicam appellauit, Vigiliam Epiphaniæ terminum appellationis designans. Cùm autem Romam venisset, Honorius III. successor Innocentij, Capellanum suum causæ huius auditorem, ac definitorem constituit; sed aduersarius, aut Procurator eius non comparuit: denique verò aliquis aduenit literas habens, duntaxat ad impetrandum, & contradicendum. Cùm autem mandatum eius sufficiens non esset ad causam prosequendam, Auditor id solum egit, vt dictorum Iudicum senten-

tiam cassaret: quod cùm iustitia exigente factum sit, id ratum & firmum esse respondit Honorius.

SVMMARIVM.

1. *Impetraturus beneficium à Papa præter alia exprimere debet, quod, & quo modo illud vacet.*
2. *Executores dati ad beneficia, habent iurisdictionem delegatam in ea causa.*
3. *Appellans contra sententiam definitiuam potest statuere terminum, ad quem in Curia Romana comparendum sit.*
4. *Committens se gratiæ aut misericordiæ alterius, non ideo renuntiat iuri suo; idem est, si quis voluntati vel arbitrio alterius se submisit; quod intelligendum est, modo iuste seu vt vir bonus arbitratus fuerit.*

NOTANDVM I. Impetraturus beneficium à Papa præter alia exprimere debet, non solum quod vacet, sed etiam quomodo vacet, vtrum per mortem, an per resignationem. Ita notat hic Ananias, n. 1.

NOTANDVM II. Executores dati ad beneficia, censentur habere iurisdictionem delegatam in ea causa: quam obrem iudices hõ appellantur, qui exortam controuersiam iudicialiter definiuerunt. Ita etiam colligitur ex c. tibi, 12. de rescript. in 6. & notat Gl. in Clem. vn. de offic. delegati, ver. executores, Anton. hic not. 2. post Innocent. in c. vlt. de præsumpt.

NOTANDVM III. Appellans contra sententiam definitiuam potest statuere terminum, ad quem in Curia Romana comparendum sit: adeò vt si appellatio ab aduersario fuerit approbata, vterque per se, vel per procuratorem sufficiens instructum ad causam agendam in Curia comparere debeat; alioquin in expensis condemnabitur. Sin autem appellatio approbata non fuerit, tunc sufficit mittere procuratorem ad impetrandum, & contradicendum; id est, non vt causam ibi agat, sed vt alios iudices in prouincia impetret, vel huic impetrationi contradicat. Quæ de re Gl. hic, & traditur in c. Nicolao, 64. & 9.

O o o in ser-